

Pamięć i Tożsamość

BIULETYN POLSKIEGO TOWARZYSTWA HISTORYCZNO-LITERACKIEGO

Nr 22

PARYŻ, GRUDZIEŃ 2011

Biuletyn THL ma już dziesięć lat!

I aby uczcić to wydarzenie, przekazujemy na Państwa ręce wydanie jubileuszowe, które różni się od naszych poprzednich publikacji. Komitet redakcyjny pragnął uczynić ten numer lekkim i przyjemnym, z małą ilością tekstów i z licznymi ilustracjami.

Dziesięć lat to wiele wspomnień, spotkań, radości, ale i trudów. To także transformacja Biblioteki Polskiej, z której różnych etapów zdawaliśmy Państwu relacje.

Biuletyn również zmieniał się przez kolejne numery: od wydania czarno-białego do kolorowego, od prostego tekstu do wersji ilustrowanej za pomocą zdjęć i reprodukcji, od modelu minimalistycznego do układu nowoczesnego i dynamicznego. Jednakże zawsze, od samego początku, ukazywał się on jednocześnie w języku francuskim i polskim, za cenę dużego wkładu pracy w tłumaczenie i adaptację mające na celu jak najwierniejsze odtworzenie emocji i niuansów w obu językach.

Ta ewolucja nie dotyczyła wyłącznie formy. Również treść Biuletynu zmieniła się, aby jak najlepiej odzwierciedlić całe bogactwo naszego Towarzystwa, zarówno w przeszłości jak i obecnie, o czym świadczy wymowny tytuł "Pamięć i Tożsamość".

A teraz zachęcamy Państwa do zgłębienia tej pięknej historii ostatniej dekady.

Przygoda trwa!

Słowo Prezesa

Z okazji dziesięciolecia Biuletynu THL, chciałbym złożyć gratulacje zespołowi członków THL, którzy w ramach pracy wolontariackiej podjęli się publikacji dwudziestu jeden numerów w ubiegłych dziesięciu latach.

W moich oczach biuletyn spełnia ważną rolę, będąc uzupełnieniem drugiej publikacji THL, *6, quai d'Orléans. Lettre de la Société Historique et Littéraire Polonaise et de la Bibliothèque polonaise de Paris* - utrzymując nieformalny i bezpośredni kontakt z członkami THL we Francji i za granicą, do dziewiętnastego numeru.

W dwudziestym numerze zespół wolontariuszy postanowił przekształcić biuletyn, nadając nowy tytuł *Pamięć i Tożsamość*. Biuletyn opisuje zbiory THL/BPP, opowiada historie członków, zachęca ich do wspomnień, zwracając się tym samym do szerszego grona czytelników, a nie wyłącznie do członków THL.

Ważne jest, że ta publikacja odzwierciedla dwukulturową tożsamość THL, towarzystwa francuskiego o polskich korzeniach. Komitet redakcyjny publikuje bowiem biuletyn w dwóch językach, po polsku i po francusku. Jeszcze raz serdecznie dziękuję członkom komitetu redakcyjnego za czas, który poświęcają temu przedsięwzięciu i mam nadzieję, że znajdą się nowe pełne dobrej woli osoby, które zechcą ich wesprzeć.

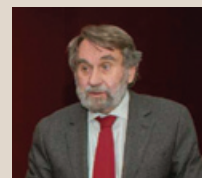

C. Pierre Zaleski

Spis treści dotychczas opublikowanych biuletynów

Numer 1, marzec 2001, 4 strony

- *Słowo wstępne Prezesa Towarzystwa*, Leszek Talko
- *Świadkowie mówią: Wywiad z Andrzejem Niewęglowskim: Budynek Biblioteki Polskiej – jego historia, stan aktualny i projekt przebudowy*, Ewa Maria Niemirowicz
- *Stypendia, Nagroda*, Marie-Thérèse Vido-Rzewuska

Numer 2, maj 2001, 4 strony

- *Od Redakcji*
- *Świadkowie mówią: Wywiad z Witoldem Zahorskim i Jean-Pierre'em Mustelier*, Caroline Ciechanowicz
- *Świadkowie mówią: Wywiad z Sekretarzem Towarzystwa Pomocy Bibliotece Polskiej*, Nathalie Bocti

Numer 3, wrzesień 2001, 4 strony

- *Wyjątki z wystąpienia Pana Leszka Talko, wygłoszonego z okazji dwięćdziesiątej rocznicy Konstytucji 3 Maja*
- *Świadkowie mówią: Wywiad z Ewą Rutkowską, filologiem, archiwistą w Bibliotece Polskiej w Paryżu, opiekunem mickiewiczianów rękopiśmiennych*, Barbara Kłosowicz
- *Migawki*

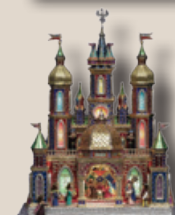
Numer 4, październik 2001, 4 strony

- *Wyjątki z wystąpienia Barbary Kłosowicz wygłoszonego z okazji obchodów rocznicowych poświęconych pamięci Tadeusza Kościuszki*
- *Świadkowie mówią: Wywiad z Maciejem Morawskim, który od 1965 do 1992 roku był paryskim korespondentem Radia Wolna Europa*, Raymond Bocti
- *Rozmyślenia członka młodej generacji THL*, Ewa Maria Niemirowicz
- *Migawki*

Numer 5, grudzień 2001, 4 strony

- *Polskie tradycje i obyczaje okresu Bożego Narodzenia dawniej i teraz*, Raymond Bocti, Barbara Kłosowicz i Ewa Maria Niemirowicz

Numer 6, luty 2002, 4 strony

- *Świadkowie mówią: Wywiad z Jean'em Offredo*, Barbara Kłosowicz
- *Stowarzyszenia, które mają siedzibę przy 6, Quai d'Orléans*, Raymond Bocti, Witold Zahorski
- *Migawki*

Numer 7, czerwiec 2002, 4 strony

- *Świadkowie mówią: Wywiad z Panem Lucjanem Owczarkiem, prezesem Stowarzyszenia Byłych Uczniów Liceum imienia Cypriana Norwida w Villard-de-Lans, członkiem Rady Polskiego Towarzystwa Historyczno-Literackiego*, Barbara Kłosowicz
- *Migawki*

Numer 8, listopad 2002, 4 strony

- *Lucjan Owczarek odszedł od nas na zawsze. Przemówienie wygłoszone przez Prezesa THL Leszka Talko podczas Mszy Św. w dniu 29 sierpnia 2002*
- *List do członków THL, Zarząd THL*
- *Świadkowie mówią: Wizyta młodej generacji THL w willi La Vistule, w Dinard, Ewa Maria Niemirowicz*
- *Kamil Gronkowski. Według wystąpienia Franciszka Pułaskiego wygłoszonego podczas obrad Towarzystwa Historyczno-Literackiego w dniu 29 czerwca 1950 roku*
- *Warto przeczytać*

Numer 9, marzec 2003, 4 strony

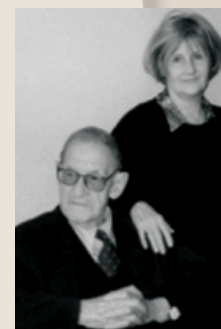
- *Świadkowie mówią: Wrażenia młodej generacji THL z placu budowy przy 6, Quai d'Orléans, Caroline Ciechanowicz*
- *Migawki*

Numer 10, czerwiec 2003, 4 strony

- *Wystawa w Tokio. Kolekcja chopinowska Towarzystwa Historyczno-Literackiego, Andrzej Niewęglowski*
- *Orzeczenie sądu arbitrażowego z dnia 5 marca 2003 roku*

Numer 11, grudzień 2003, 8 stron**In memoriam: Leszek Talko**

- *Mowa na pożegnanie Leszka Talko wygłoszona przez K. Piotra Zaleskiego 12 września 2003 na 25 Dorocznej Sesji Stałej Konferencji Muzeów, Bibliotek i Archiwów Polskich Zagranicą*
- *Fragmenty przemówienia Bruno Wicka wygłoszonego na otwarcie Uniwersytetu Letniego w 2003 roku*
- *Fragmenty wystąpienia Christophe'a Jussaca wygłoszonego na cmentarzu Montmorency 30 lipca 2003 roku*
- *Nasz stryj Leszek, Iwona Brandt (z domu Talko)*
- *Napisać kilka słów o Leszku Talko?, Marie-Thérèse Vido-Rzewuska*
- *Wspomnienie o Leszku Talko, Ks. Marian Faleńczyk, pallotyn*
- *Fragmenty kondolencji przesłanych do THL*
- *Nekrologi*

Numer 12, kwiecień 2004, 8 stron

- *Plac budowy na terenie Biblioteki Polskiej: ogromna praca dobiega końca..., Caroline Ciechanowicz*
- *Polskie tradycje okresu Świąt Wielkanocnych dawniej i teraz, Raymond Boci, Barbara Kłosowicz i Ewa Maria Niemirowicz*
- *Migawki*

Numer 13, październik 2004, 4 strony**Numer specjalny poświęcony Muzeum Adama Mickiewicza**

- *Śława i niepamięć... O nowym Muzeum Adama Mickiewicza w Paryżu, Ewa Rutkowska*
- *Ku pamięci ambasadora Józefa Potockiego i Jego żony, Antonio Garrigues Diaz-Canabate, tekst i zdjęcia wybrane przez Isabellę d'Ornano*

Numer 14, grudzień 2004, 4 strony

- *Kilka słów o Mickiewiczu w Paryżu, Barbara Kłosowicz*
- *Paryskie adresy Mickiewicza, Ewa Rutkowska*
- *Dla uczczenia pamięci Jerzego Lisowskiego, wyjątki z artykułu Julii Hartwig*
- *Listy czytelników*

Numer 15, lipiec 2005, 4 strony

- *Działalność kulturalna i naukowa w roku 2004*
- *Działalność kulturalna i naukowa w roku 2005*

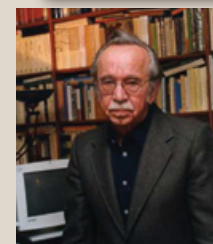
Numer 16, kwiecień 2007, 8 stron

- *Stefan Rosé w oczach syna, Jean-Christophe Rosé*
- *Stefan Rosé zmarł 10 listopada 2006 roku w Paryżu, Ewa Maria Niemirowicz*
- *Archiwa Chainaye. Chopiniana w Bibliotece Polskiej w Paryżu, Marie-Paule Rambeau*
- *Fortepian o nieznannej historii..., Barbara Kłosowicz*
- *Projekt urządzenia Salonu Chopina w Bibliotece Polskiej w Paryżu, Andrzej Niewęglowski*

Numer 17, kwiecień 2008, 6 stron

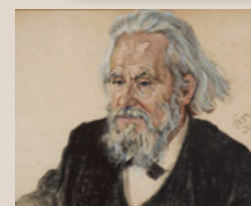
- *Młodzieży - gdzie jesteś...? Wywiad z Tadeuszem Wyrwą, Barbara Kłosowicz*
- *Barbara Marcinkowska pisze o sobie*

Numer 18, listopad 2008, 8 stron

Numer specjalny poświęcony Władysławowi Mickiewiczowi w 170 rocznicę urodzin

- *W imię Ojca... Wywiad z Ewą Rutkowską, Beata Borkowska*
- *Portret Władysława Mickiewicza autorstwa Abdona Korzona, Małgorzata Maria Grąbczewska*
- *Władysław Mickiewicz i Redlich, Paweł Ignaczak*
- *Władysław Mickiewicz widziany przez artystów, Anna Czarnocka*

Numer 19, lipiec 2009, 8 stron

- *Przechadzka ku przeszłości, Ewa Rutkowska*
- *Nie należał do ludzi zwyczajnych. Wywiad z Elżbietą Pajor o Polskim Czerwonym Krzyżu we Francji, Ewa Rutkowska*
- *Literat. Służył piórem Polsce i Francji. Wywiad z Arkadiuszem Roszkowskim o Kazimierzu Woźnickim, Ewa Rutkowska*

Numer 20, maj 2010, 12 stron

Nowy tytuł: Pamięć i Tożsamość

- *Młodzi powinni być bardziej przywiązani do Polski. Wywiad z Olgą Owczarek, Barbara Kłosowicz*
- *Chyba byłem wszędzie tam, gdzie lepiej było nie być. Wywiad ze Stanisławem Likiernikiem, Ewa Rutkowska*
- *Mój Ojciec, Edward Raczyński. Portret Edwarda Raczyńskiego zabarwiony wspomnieniami córki Wirydianny Rey, Beata Borkowska*

Numer 21, czerwiec 2011, 12 stron

- *Rękopis François de Callières, Michał Kulecki*
- *Rocznica śmierci generała Władysława Andersa. Wywiad z Witoldem Zahorskim, Frédérique Laurent*
- *Władysław Stanisław Reymont po francusku: „Chłopi” w przekładzie Francka-Louisa Schoella, Frédérique Laurent*

Redakcja wspomina

Większość z nas była pochodzenia polskiego lub polsko-francuskiego. Dobrze znaliśmy historię Polski, mieszkając od lat lub od urodzenia we Francji. Każdy z nas, na swój sposób, dokładał wszelkich starań by powstał biuletyn „informacyjno-kontaktowy Towarzystwa Historyczno-Literackiego”. Spotykaliśmy się w tym celu, raz u jednych, raz u drugich, poznawaliśmy się, rodziły się przyjaźnie. Tak zaczęła się przygoda, która trwa od 2001 roku i która zaowocowała dziesięcioletnią publikacją biuletynu.

Ewa Maria Niemirowicz

To już dziesięć lat! Niesamowicie jak ten czas szybko płynie! Z ogromną przyjemnością, z wielką dumą i z wciąż rosnącym zainteresowaniem otrzymuję – już od dziesięciu lat – nowiny z THL! Wszystko zaczęło się od biuletynu informacyjno-kontaktowego THL, poważnego, w wersji czarno-białej, z zapatem wypełnianego treścią przez pełen entuzjazmu zespół, którego celem było stworzenie nowego środka komunikacji w naszym towarzystwie. *Chapeau bas* zespołowi i długich lat dla Biuletynu, który raz za razem nas zaskakuje i uczy, odkrywając przed nami te niezliczone skarby kultury!

Caroline Ciechanowicz

Moja motywacja oparta była na przyjaźni z kilkoma członkami THL, zaangażowanymi w pracę nad biuletynem. Chciałam pogłębić te więzi, realizując jednocześnie niezwykle interesujący i ważny projekt. Mam nadzieję kontynuować tę piękną przygodę.

Anna Lipińska

Spośród pięciu członków naszej grupy, nikt nie był z zawodu dziennikarzem ani nie znał się na pracy wydawniczej. Z mojej strony zaproponowałam pomoc informacyjną. Tak też powstało logo, wtedy czarno-białe, które dziś w wersji kolorowej wciąż figuruje na pierwszej stronie biuletynu. Spotykaliśmy się i dyskutowaliśmy o tym, co należałoby umieścić w kolejnym numerze. Wszyscy mieliśmy mnóstwo pomysłów. Były one przedstawiane w taki sposób, że każdy czuł się częściowo odpowiedzialny za ich realizację i mógł brać udział w dyskusji.

Barbara Kłosowicz

10
lat
temu

D
Z
i
Ś

Biuuro

Salon Chopina

Muzeum A. Mickiewicza

Salon Gronkowskiego

Czytelnia

Redakcja życzy wszystkim czytelnikom Biuletynu Szczęśliwego Nowego Roku!

“

Skonał rok stary; z jego popiołów wykwita
Feniks nowy, już skrzydła roztacza na niebie,
Świat go cały nadzieją i życzeniem wita:
Czegoż w tym nowym roku żądać mam dla siebie?

Może chwilek wesółych? [...]

Może kochania? [...]

Może przyjaźni? [...]

I czegoż więc w tym nowym roku będę żądał?

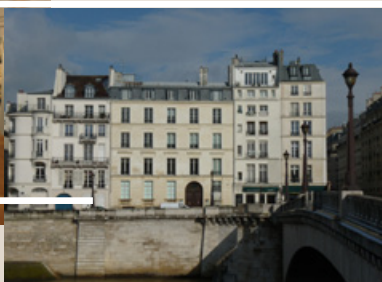
Samotnego ustronia, dębowej pościeli,
Skąd bym już ani blasku słońca nie oglądał,
Ni śmiechu nieprzyjaciół, ni też przyjacieli. –

Tam do końca, a nawet i po końcu świata,
Chciałbym we śnie, z którego nic mię nie obudzi,
Marzyć, jakem przemarzył moje młode lata,
Kochać świat, sprzyjać światu – z daleka od ludzi. –

r. 1823. Wilno. [31 grudnia]

Adam Mickiewicz

Fragmety wiersza *Nowy Rok*
Myśl z (Jean Paul) Richtera
Dzieła, tom I, Wiersze
Adam Mickiewicz
Warszawa, Czytelnik, 1993

Pamięć i Tożsamość

BIULETYN TOWARZYSTWA
HISTORYCZNO-LITERACKIEGO
Bibliothèque Polonaise de Paris
6, quai d'Orléans – 75004 Paris

www.bibliotheque-polonaise-paris-shlp.fr

e-mail: b.skrzypek@bplp.fr

Komitet redakcyjny:

Nathalie Bocti-Morawska, Raymond Bocti,
Beata Borkowska, Barbara Kłosowicz, Anna Lipińska,
Ewa Maria Niemirowicz, Beata Skrzypek

Opracowanie graficzne i skład:

Beata Skrzypek

Biuletyn jest wydawany również w wersji francuskiej.